

Lodsejere i et naturnetværk

Vejle Kommune skaber netværk mellem egne medarbejdere, lodsejere, vigtige lokale meningsdannere og deres rådgivere, og skaber synergi for både primærerhverv og natur og miljø.

Afdelingsleder Klaus Enevoldsen
Natur og Friluftsliv, Vejle
klaen@vejle.dk

Vejle Kommunes grundlag for arbejdet med lodsejere i et naturnetværk er det såkaldte oplevelses- og naturnetværk (=øko-logiske forbindelser), hvor natur samtænkes med oplevelsesværdier. Til selve samarbejdet bruges tre forskellige modeller: Netværksbaseret naturudvikling (=samarbejdsnetværk), Smart Natura og Erhvervs- og udviklingsstrategi.

Netværksbaseret naturudvikling

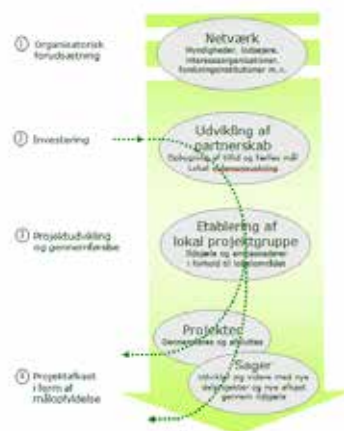
Vejle Amt havde før kommunalreformen i 2007 i en årrække samarbejdet med Københavns Universitet og Odderbæk vandløbslaug om at lave en samlet naturplan for Odderbækområdet. Efter kommunalreformen udviklede Vejle Kommune en model for lodsejersamarbejde baseret på erfaringerne fra Odderbæk. Modellen kaldes netværksbaseret naturudvikling. Princippet i modellen kort for-

talt er at være bevidst om hele tiden at tænke i lodsejer- og borgerrelationer og netværk i kommunens generelle opgaveløsning. Når kommunen står overfor at starte et konkret projekt op, opsøges de ambassadører vi kender i projektområdet, og de orienteres og konsulteres og inddrages i projektformuleringen, og inviteres med i en projektgruppe nedsat til formålet. Når modellen virker i sin fulde form, bliver projektgruppen selvkørende og arbejder videre med egne initiativer.

Smart Natura

Da Vejle Kommune har et godt ry for sit involverende lodsejersamarbejde, kontaktede SEGES (tidl. Videncentret for Landbrug) kommunen omkring 2010 for at høre, om vi var interesserede i at deltage i et fælles Natura 2000 projekt om lodsejerinvolvering. Med SEGES som projektleder fik projektet i 2011 støtte via LI-

Netværksbaseret Naturudvikling
Vejle Kommune

Figur 1: Modellen beskriver principperne i "netværksbaseret naturudvikling".

FE Communication. Projektet forløb over 3 år frem til sommeren 2015. To hovedpointer skal fremhæves her.

Med Smart Natura modellen udvides netværksbaseret naturudvikling til også at inkludere lodsejeres rådgivere (den såkaldte rådgivertrekant: kommune, lodsejer, rådgiver). Der er

flere muligheder herved. Lodsejer har umiddelbart større tillid til sin rådgiver. Der er en fordel for kommunen i at arbejde aktivt med at informere rådgivere om kommunens mål og prioriteringer i forhold til naturpleje. Rådgiverne har desuden et mere indgående kendskab til støttemuligheder, så kommunen lærer også den anden vej.

Smart Natura modellen raffineres desuden ved at være mere nuanceret i forhold til lodsejermangfoldigheden, afspejlede forskellig fokus i forhold til driftsmålsætninger jf. nedenstående tabel. Derved har projektleder lettere ved at identificere forskellige motivationsfaktorer eller bekymringer alt efter hvilken ejer, der lægger jord til et givet projekt.

Erhvervs- og udviklingsstrategi

Parallelt med tilblivelsen af Smart Natura har Vejle Kommune de seneste tre år samarbejdet med lodsejere om udvikling af Vejle Fjord og Vejle ådal i projektet om den såkaldte Erhvervs- og udviklingsstrategi. Princippet i samarbejdet er at lade lodsejerne identificere vigtige udviklingsmål i forhold til deres erhverv og i forhold til natur og miljø. Det er lykkedes at identificere fælles projekter, der både gavner erhvervenes indtjening og samtidig bidrager til bedre natur og miljø.

Ved redaktionens afslutning har Erhvervs- og udviklingsstrategien netop overstået høringsfasen, og den forventes vedtaget i starten af 2016.

Udfordringer i forbindelse med lodsejersamarbejdet

Der er to forhold, der altid giver udfordringer i lodsejersamarbejdet. For det første bliver vi konstant udfordret af, at lodsejerne er bange for, at mere §3-natur eller anden beskyttet natur vil begrænse fremtidige udvidelsesmuligheder. Desværre oplever vi det som om, at de lodsejere, der gør mest for også at sikre god natur, straffes for det.

Publikums opførsel- eller mangel på samme er også løbende et problem. Løse hunde, mountainbikere eller ATVere, der skræmmer husdyr eller kører, hvor de ikke har adgang, er hele tiden kilde til væsentlige bekymringer og modstand mod at give offentligheden adgang og en generel hindring for succes i samarbejdet.

Tabel 1: Diversitet i driftsmål/bekymringer for forskellige lodsejere (Vejle Kommune og SEGES, 2015)

Fokus/lodsejertype	Fuldtidslandmand	Deltidslandmand	Byboen	Ældre landmand
Økonomi	X	X		
Jagt	X	X	X	X
Natur		(X)	X	(X)
Kulturlandskabet	X	X		X
Arbejdsbyrde	X	X		
Krydsoverensstemmelses bekymring	X	X		
Frygt for udvidelsesbegrænsninger hvis øget naturværdi	X	(X)		(X)
Imagepleje	X			

Kilder

Vejle.dk, 2014: "Oplevelses- og naturnetværk"

Vejle Kommune og SEGES, 2015: SMART Natura, Natura 2000-Håndbogen, Lodsejerdialog og samarbejde.

Vejle Kommune, 2015: Udkast til Erhvervs- og udviklingsstrategi for Vejle Fjord og Vejle Ådal (www.vejleadalogvejle.fjord.dk)